

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek.

Zapolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybcskerek, Zapolya-utca 1 hová a hirdetések, az előzetesek és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 241. szám.

Kedd, október 21.

Jog, törvény, igazság.

Nagybcskerek, október 21.

A függetlenségi párt egyik tagja tegnap szükségét érezte annak, hogy meg-bírálván a kvóta-kérdést, határozottan kijelentse, mikép Széll Kálmán nem tartja be programját, mely e cikk élére írt 3 szót tartalmazza. S ez a támadás szolgálhatott alkalmat a miniszterelnöknek, hogy egy nagyszabású válaszban körülírja álláspontját, melyben félreérthetetlenül rámutat arra, hogy azt óhajlja, hogy a kvóta a két országgyűlés szabad egyezkedése útján állapíttassék meg. De ha ez nem következik be, akkor természetesen érvényesülnie kell a törvény azon rendelkezéseinek, hogy a két miniszterelnök által előterjesztett adatai alapján az arányt a király dönti. Már pedig épen a képviselőházban tudják legjobban, hogy a korona döntését megelőzőleg a két parlament megkísérelte az egyezkedést. Mindkét parlament abban a helyzetben volt, hogy a javaslatokat tárgyalja. Nem a magyar miniszterelnök hibája, hogy az osztrák Reichsrath a parlamenti egyezkedést meghusított.

Legnagyobb sikerét azonban azzal érte el tegnap Széll Kálmán, amikor megfelelt arra a kérdésre, vajjon csakugyan csodót mondott-e a 67-es törvény. S itt fényes polemiával sikerült az ellenkezőt bebizonyítani. Ragyogó elmével, magas szárnyalású lélekkel tett ma hitvallást Széll Kálmán az alkotás ereje és életrevalósága mellett. Ez alkotás nagy teherpróbákat állt már ki s áll ki most is. És ha ily válságok és súlyos helyzetek közepette, a minőket 1867-ben előre nem lehetett látni, a Deák alkotása megállotta és megállja helyét, abban kifejezésre jut nemcsak ereje, hanem annak a törvénynek hosszú időkre

kiható bölcsesége is. S szerencse ez országra, hogy ennek az alkotásnak megőrzése és védelme annak a kezében van, aki nem csupán belülről ismeri, hanem szellemétől is át van hatva.

A Deák szellemében, tehát tárgyilagos igazsággal és páratlan alkotmányos érzéssel rektifikálta ma Széll Kálmán azokat a tévedéseket is, a melyekbe az ellenzék a kvóta-kérdésben jutott. Két irányban tévedt az ellenzék: formában és lényegben. Formában akkor, a midőn a királyi döntést kifogásolja; lényegben, a mikor a kvóta felemelését keverte újból a vitába. A királyi döntés vita tárgyát a Házban nem képezheti, az feltétlenül respektálandó. A Ház csak azt bírálhatja meg, eleget tettek-e mindazon feltételeknek, a melyek ahhoz szükségesek, hogy a korona döntsön. Aktákkal mutatta ki a miniszterelnök, hogy mindezek a feltételek meg voltak. A kvóta-küldöttségek megállapodtak, jelentéseiket átadták a kormányoknak s azok a parlament elé terjesztették azokat. Tavaly az osztrák Reichsrath bizottsága kijelentette, hogy nem akarja tárgyalásba se venni az eléje terjesztett javaslatot és senki az osztrák parlamentben ez ellen fel nem szólalt. Kifejezésre jutott tehát az a tény, hogy az osztrák parlament egyáltalán nem akar e kérdésben egyezkedni. Az idén az illető osztrák bizottság még csak szóba sem hozta e kérdést, magatartása vele együtt az osztrák parlamenté tehát világosan kifejezi, hogy nem akarja az ügyet tárgyalni. Beállott tehát az 1867: XII. törvény-cikkben provideált az az eset, a mikor a két parlament nem tud megegyezni. Nem tud azért, mert az egyik szóba sem akar állni az egyezkedés végett. Önként, imperatíve köve kezik tehát az 1867: XII. törvény-cikk értelmében a királynak, — nem mint

a törvényhozás egyik faktorának, — hanem mint arbiternek végérvényes és többé nem diskutálható döntése.

A mi pedig a kvótaemelést illeti, elég volt Széll Kálmánnak rámutatni annak közismert és sokszor tárgyalt hisztorikumára, hogy az ellenzékét támadásainak alaptalanságáról meggyőzze. Nem rekompenciációképpen, nem az átutalás viszontszolgáltatásképpen emeltük a kvótát s még kevésbbé jogfeladással, sőt ellenkezőleg, az osztrák bizottság kénytelen volt a magyar bizottság álláspontjára állni s így az 1867. 77 és 87-iki számítási alapokon jött ki a most érvényben levő kvótaszám.

Az egész vonalon diadalmasan érvényesítette tehát Széll Kálmán a Deák alkotásának szellemét.

Tűzoltó-ünnep Zsombolyán.

— Saját tudósítónktól. — október 21.

Vasárnap ünnepelte a zsombolyai tűzoltó-testület 25 éves fennállásának jubileumát, melyen számos előkelőség jelent meg, köztük Széchenyi Viktor gróf az orsz. tűzoltó-szövetség elnöke, Rónay Jenő a torontálmegyei tűzoltó-szövetség elnöke, Csekonics Sándor és Csekonics Gyula grófok, dr. Dellimanics Lajos alispán stb.

A meghívott tűzoltó-testületek nagy számban jöttek el zsombolyai társaik ünnepére s ott volt a nagybcskerei önk. tűzoltóság is Kühn János parancsnok vezetésével.

Az ünnepségek Zsombolyán szombaton este kezdődtek fátylas-zenevel, a melyet a tűzoltók este 9 órakor Csekonics Margit grófnőnek, a zsombolyai tűzoltó-egylet zászlóanyjának rendeztek. Ez alkalommal az ottani tűzoltó-parancsnok Bodócsi Andor dr. szép beszédet intézett a grófaéhoz. A zászlóanyától a kaszinóba mentek, hol ismerkedési estély volt.

Másnap, azaz 19-én reggel 4 órakor érkezett

A „TORONTÁL“ tárcája.

Az élet útja.

Vala egy ember Gibeá határában, dus gerizdekert termő szőlőjében, elégséges jószágokkal. Minden vidékről zarándokolának ő hozzá, hogy hallanák bölcs tanácsadásait és épübenek azok szerint. Rám nemzetségéből való volt ő, Sistah nevezetű. Mindenik esziendő fehérebbre vátotta haját, szakállát és növeszté vala az ő tapasztalatait . . .

Egy néminemű napon jöve hozzá Migron vidékéről, gazdag kísérettel Jóhám, ki első Hoprestere vala a királynak. Hozá magával Jézdert, az ő déleeg fiát azon okból, hogy az ősz Sistah kioktatná az életben való bölcseségekre.

Szent imádságot mormolt Sistah és megfordult vala a hangos üdvözlésekre . . .

Szóltott a apa, midőn karesu lovaról le szállott:

— Eljövénk hozzád tisztos aggastyán. Lelkem az én legkisebb fiam lelkével egybecsatoltatott. Hallani szeretném a te ékes beszédede, mert nem akarnám, hogy Jézder hegye élettel öregbitse majdan — véit.

Nézd őh derék bölcs! Nagy az én gazdagságom és hatalmam, de mindeneknél büszkébb a szívem ezen fiamra, aki még szüzitiszta, miként a zsendülő virág; hajlékony egy szál, miként a cédrusfa; erős, miként a szent templom oszlopa.

Végig halgatja Sistah, a bölcs, eme lelkes beszédet és szólott:

— Első pillantásra is tetszetős nékem — őh nagy ur — a te deli fiad. Kedvas a fáileimnek az ő halgatása, mert szerénységét jelenti.

Majd a fiához fordula:

— Nézz csak derék ifju a kéklő mosszeségbe. Haj! én már csak a lelkemmel látok odáig . . . Tul a temérdek. sivár pusztaságon — fakad egy kicsinyke forrás . . . Ciprusfák övezik . . . körötte terem az édes méz, a nárdus . . . a lothós virág . . . a temjéntermő fa, az áloe. Szóval: minden drága fűszerszámok hazája ott van. Igyál a forrás vizéből: kezdted látni az életet . . . Egyél a fikon csüngő gyümölcsökből: bizonyára nem fordulsz vissza nagy utad elejéről . . . Szagold a virág illatát: kevesebb léssen a bankódásod . . . Utána hegynek viszen az utad, de te alig is tapasztalod a meredkséget.

Tudom azt is, hogy felszerken a véred. Ne altasd el. Ha tüzel: lobogjon is! Azonban elszédülesed közepette se hunyd bé szemeidet, melyek most még élesebbek a magasban szálló sasok

szemeinél. Szived kapuját tárd ki, de ne bocsáss bé oda mindeneket. Tanuld meg a hazugok szavából az igazságot, az igazak beszédéből pedig lesd el: hogyan kell harcolnod a hazugságok ellen. Élj úgy, hogy az eszed meg ne csálja szivedet! Ha főtérsz a hegy csucsára: indulataidat verd láncokra és meglátod akkor a nyüzsgő világ nagyságát, az emberek kicsinyességeit, hamisságait és a kevesek igazi jószágát.

Leervén a hegy tulsó lábához: égszinű forrás vize cserged-z elötted, abban megtisztálkodol . . . új erő járja át akkor lankadt izmaidat . . . És megfrissülten, sebes léptekkel visszaférsz azon az uton, amelyen végig mentél vala . . .

Ha tanácsadám szerint éled át utadat, bizony mondom néked: tehozzád is járnak majdan drága ékességekben gazdag uraságok, kerven bölcs tanácsaidat az élet útjaira.

Ezenképpen szólott a bölcs és mikoron megáldá az ifjut, az egék Urához szálló fohászában: a tubarózsák szirmain arany fényben ragyogott a harmat és csodás madarének csendült át a napsugaras mindenségben . . .

II.

És megindult a kietlen pusztákon át Jézder. Egy cédrusfából metszett bot vala minden utitársa. Karesu testén az izmok feszültek. Vidám vala ő és daloskedvű, mert az élet gondjai nem

Téli idényre
Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok

Átköltözés miatt raktáromon levő női és férfi ruhazati cikkeket leszállított árak mellett árusítom.
KOVÁCS · GEDEON
úri-, fiu-, női- és leányruha terme.

Minden idényre
Raglanok. Felöltők.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női felöltők és kabátok.

meg Széchenyi Viktor gróf, az országos tüztöltő-szövetség elnöke, kit szintén Bodócsi Antal dr. üdvözölt rövid, de lelkes szavakban. A reggel 7 órakor érkező vonattal jött Rónay Jenő, Torontálvármegye tüztöltő-szövetségének elnöke, kinek fogadására Kühn János helybeli tüztöltő-parancsnok vonult ki mintegy 200 emberből álló csapattal, mely Rónayt nagy óvációkkal fogadta. Ez alkalommal a nagybecskereki, zombolyai és mokriai tüztöltő-zenekar is kivonult a pályaházhoz.

Rónay Jenő a pályaházról egyenesen a kastélyba hajtatott, míg a tüztöltők még a pályaudvarnál maradtak, hogy a többi érkező vendégeket fogadják.

A vendégek megérkezése után a tüztöltők a zászlóanyához vonultak, majd a róm. kath. templomba mentek, hol ez alkalomból Csicsáky Imre plébános pápai kamarás fényes segédlettel diszisztentiszteletet tartott, mely alatt fölszentelték a zombolyai tüztöltők pompás zászlaját.

Ezután a szöveget verték be a zászlóba. Az első szöveget Csekonics Sándor gróf verte be a zászlórudba József főherceg nevében, utána Desseffy püspök nevében Csicsáky Imre plébános, majd Csekonics Margit grófnő a zászlóanya vert szöveget a zászlónyelbe.

Délutáni 1 órakor nagy társas ebéd volt a Jemelka-féle szállodában, mely alatt számos pohárköszöntő hangzott el.

Először is Széchenyi gróf mondott toasztot a Felsőháznak és József főhercegnek, mint a tüztöltés védnökének, melynek elhangzása után Bodócsi Antal dr. Csekonics Margit grófnőre, a zászlóanyára emelte poharát. Rónay Jenő Széchenyi grófra és a tüztöltők egyetértésére, Csekonics Sándor gróf a tüztöltőparancsnokokra, Csekonics Gyula gróf a vendégekre, Dellimanics Lajos alispán Zombolya közönségére, Babics József jószágkormányzó pedig a tüztöltőkre és a tüztöltőintézményre üritették poharaikat. Közben felolvasták Csekonics Endre gróf v. b. t. t. üdvözlő táviratát.

Ezután még számos sikerült toasztot mondtak, melyek elhangzása után az ebéd véget ért. Ezután 3 órakor a zombolyai tüztöltés disztyakorlatot tartott, mely alkalommal Széchenyi gróf a szolgálati és jubileumi érmeiket kiosztotta.

Este fél 9 órakor nagy táncmultság volt, mely a hajnali órákig tartott a legvidámabb hangulatban. Ezután a tüztöltők elbucusztak egymástól, a vendégek vasutára ültek s a legjobb hangulatban s a legszebb emlékekkel elteleve hagyták el Zombolyát.

Antalfalva ünnepe.

— Saját tudósítónktól. —

Antalfalva, október 20.

Antalfalva község és az itteni ág. ev. egyház fennállásának 100 éves emlékünnepe a nép sokasága és a meghívott vendégek jelenlétében a legfényesebb módon folyt le vasárnap. Az ünnep már szombaton kezdődött, a mikor délután 2 órakor az iskolai ifjuság számára isteni tisztelet volt, hol a növendékek vallásos szavalaikban hódoltak a 100 évvel ezelőtt a felső megyékből ide vándorolt s letelepedett elődök emlékezetének és az élő apáknak támogatását kérték; Paulinyi Samu lelkész a község történetéből egyes részleteket olvasott, isteni tisztelet után pedig a községi előjáróság a nagy nap emlékére az iskolai növendékeket megajándékozta. Szombaton este 8 órakor a községet kivilágították és a 29-dik ezred zenekara a község házában zenét adott. Innen a község lakosai faklyákkal a paplak elé vonultak s itt üdvözölték az ünnepre érkezett országgyűlési képviselőt Br. Daniel Ernőt, valamint Paulinyi Samu antalfalvai lelkészt, a kik buzdították a népet az Isten, a király és a haza iránti szent köteleességekre.

A zajos éljenzéssel fogadott beszédek után a menet faklyás zenével a főszolgabírói épület elé vonult, ahol lelkesen éltették Lowieser Imrét, a járás népszerű főszolgabíróját.

Másnap, október hó 19-én, a tulajdonképeni ünnep napján a hatóságok 9 órakor gyülekeztek az impozáns nagy templomban, mely zsufozásig megtelt ünnepi ruhába öltözött hívőkkel. Itt először Kolényi Emil istvánvölgyi tót, azután pedig Kiss Kálmán tótaradáci lelkész magyar szent beszédet mondott, s mindkét beszéd mélyen megindította a hallgatóságot. Az oltári szolgálatot Zatkalik Károly, Jeszenszky Nándor nagybecskereki, Bohus Károly franzföldi, Sterba János torontálzersebetlaki és Dole-schal Lajos lajosfalvi lelkészek végezték.

Az isteni tisztelet kimagasló mozzanata volt a katonai zenekar által áhitattal eljátszott „Choral”, mely alatt a jelenlevők a 100 év alatt lezajlott eseményeket lelki szemek előtt elvonulni látták.

Délben 12 órakor a község ház tanácstermében Lowieser Imre főszolgabíró elnöklésével disztyakörülés volt, melyen az elnöklő főszolgabíró nagyhatású beszédben emlékezett meg a 100 éves emlékünnepről. A szép beszédet a közgyűlés jegyzőkönyvileg is megörökítette.

Két órakor a paplakon disztyakoma volt, a

melyen részt vettek az egyháznak pártfogói és jóakarói: br. Daniel Ernő, br. Daniel Tibor, orsz. képviselők, br. Daniel Elemér, Rigó István tb. főjegyző, Bielek Antal aljegyző, Lowieser Imre főbíró, Gombóc Bayer Ede szolgabíró, Forster Imre jegyző, Duron Alajos cs. és kir. százados, dr. Kohányi Viktor járásbíró, Ludvig Ármin ellenőr, Marianovits János ügyvéd, dr. Somogyi Sándor orvos, Ambrózy Sándor gyógyszerész, Teszling cs. k. hadnagy, Mesterovits Pál, s a meghívott papság, tantestület, egyházi és világi előjáróság.

A disztyakoma alatt számos felköszöntő hangzott el: a felségére a királyra, a hadsereg, egyházi hatóságokra, vármegye helyettes főispánjára dr. Dellimanics Lajosra, br. Daniel Ernőre és családjára, Rigó Istvánra, Bielek Antalra, Lowieser Imrere és másokra.

Üdvözlő leveleket, táviratokat küldtek: Zsilinszky Mihály államtitkár, dr. Lasz József kir. ítélőtáblai elnök, Matiegka alezredes, Kramár Béla ev. főesperes, kir. tanácsos és számosan.

Este 9 órakor a Jarmaczky-féle nagyvendéglőben a község rendezett lakomat, melyen a vendégeken kívül a község előkelőbb gazdái is részt vettek.

A község és az egyház 100 éves fennállásának ünnepe ezzel véget ért, de emléke megmarad az élő szívekben és ez az emlék hosszú időkre fogja táplálni a hazaszeretet és a vallásosság szent tüzet. —y.

H I R E K .

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **A megyés püspök utja.** Desseffy Sándor megyés püspök még mindig Budapesten tartózkodik, a hol állandóan jó egészségnek örvend. Az egyházfejedelem tudvalevőleg a telet Abbáziában fogja tölteni, a hol részére október 20-ikától kezdve a „Rozália” nevű villát bérelték. Desseffy püspök a jövő héten utazik Abbáziába Pacha István kíséretében. A megyés püspök, mielőtt hosszabb téli üdülésre indulna, az egyházmegye fontosabb ügyeit intézi el most a fővárosban Wittenberger Antal oldalkanonokkal, a ki azért a napokban Budapestre utazott.

— **Nagybeteg képviselő.** Herkulesfürdőről jelentik, hogy Seemayer János kir. tanácsos, országgyűlési képviselő, Versecz város nyugalm.

telepedének még a lelkére. Vitte előre a mohó vágyakozás, hogy meglássa, megtanulja az életet és végig barangolja annak útjait.

Haragos, vörös tűzben égett az ég boltozatja. Éhes madarak vijjogása zavarta az alkonyat lomha egyhanguságát.

Az ifju eltikkadtan letelepedék egy magában álló sziklára, hogy utjának fáradsalmait kipihenné . . . Lelkében pedig az édes sejtelmek úgy rajzoltak, miként a döngő méhek a mézes kúpokban. Merengéséből lassu, mélyseges mormolás ébreszté föl. Körültekintett, de kutatnia sem kellett sokáig, mert hatalmas ugrásokkal, hirtelenében, mellette termett egy félelmetes himoroszlán. Jézder felállott. Tiszta szemei csodálkozással néztek a rettentő feneállatot, de szíve csöndesen dobogott, mivel még nem ismerte vala — a félelmet.

Az oktan fenevad egy szempillantásig állott csupán ott, majd megrázta vörhenyes sörényét, farkával pedig belévágott a sívó homokba, olyan erővel, hogy széles porfelhő kerekedett körötte. Majd lassan megfordult és bőmbőlve futott be a végtelen pusztaságba . . .

Jézder pedig elmondotta tiszta buzgólkodással estéli fohászát; lehajtá fejét a kemény sziklára és álmódott mosolygva az életről, mivel még nem ösmerte az életet . . .

III.

Ment, mendegélt. Izzó csillogásával lankasztotta már a pusztaság napja. Végre messziről zöldellett az erdőség. Lombos olajfák ezüstös levelein végig imbolygott a szellő és megcsiklandoztatá Jézder orrának cimpáit, mely az üde levegővel csapott el hozzá. Örömeiben hangosan megdobbant a szíve . . .

— Most kezdődik a boldog élet . . .

Midőn a fűzkből árnyékolt patakhoz jutott, háladatos lélekkel küldé imádságát mindentlátó Urához az égnek és földnek. Aztán boldogan ivott a forrás vizéből, melytől kezdett a jóleső homályban mind tisztábban látni . . . És ujult erővel indult meg a vigan locsogó patak mentén . . .

Szemközt támolygott vele egy nyomorult ember, aki térdre roskadt előtte és kezeit összekulcsolva, aléitan kért tőle egy korty italt. Korán vénült vala szegény és megroskadt inai nem bírták már tovább gyöngö testét.

Jézder megszánta, megítatá az éltetadó forrás vizével, de mind hasztalan vala már a jó-sága. Az idegen elterült a puha pázsiton . . . csontig száradt kezeivel a bokrok felé mutatott és haldokolva rebegte:

— Az élet utját kerestem vala, de . . . elvakultam s meg nem láthatám . . .

Szólt és meghalt . . .

Jézder szíven a száanalom fájdalma nyilallott át . . .

Szétnyitá a bokrokat és megpillanta ott hosszú sorokban sírokat és a sírok között egy hosszú szakállu aggyasztánt. Megkérdezé: Kik nyugosznak a hantok alatt? Felelt az öreg: Azok nyugosznak itt, akik az élet utjait keresték, de elvakultak és meg nem látták azt . . .

Ezek után eltemették az ismeretlent . . .

Jézder pedig bément a bódító illatu, madárdallos erdőbe . . .

IV.

Fekete, fürtökben omló haja volt az első asszonynak. Karsu dereka úgy ringott, miként a lilium, ha szellő suhan át szüzi szirmain. Gömbölyi válla vakító fehérségű vala . . . Szemében pedig csábító fényesség pajzánkodott . . .

Jézder testét átfutotta vérenek forrósága, karja remegett . . .

Az asszony lehunyta selymes pilláit, midőn az ifju megfogta piciny kezeit . . .

És Jézder megismerte a csókot . . . megtanulta az élet első gyönyörűségét és ott az illatot lehelő mirtuslombok alatt: lágy suttogással tanitgatta az asszonyt a mámoros fiut az édes szerelemre . . .

De a bokrok rezgésére, mint a megriadt özike . . . aggódva nézett körül a lobogószemű szép asszony . . . És Jézder ilyenkor — maga

sem tudta miért — ismeretlen érzés futott át . . . Szíve rendetlenül zakatolt . . .

Megtanulta egy szép asszony oldalán a félelmet . . .

Midőn pedig a tisztásra mentek volna, találkoztak az asszony parancsoló urával, ki gyanakodó tekintettel méregette végig Jézder és ugy kérdezte a szepegő nőcskétől:

— Ki ez az idegen?

— Messze világból jött, megszmjuhozott . . . nem tudta a forrást: odavezetém . . . Ezeket mondá és könyörgő pillantást vetett Jézderre, az ő szerelmesére . . .

Az ifju is szólt:

— Igazat beszél e nő, nemes uram! — de elesuklott a szava, lesüté zavaros szemeit, mert leikiismerete hangosan tiltakozott . . .

Mind hasztalan! A szerelem megtanította a hazugságra is . . .

Holdvilág fényénél újra összejöttek . . . Pacsirta éneke szólalt meg a csendben . . . Csókot csókra szórva, öntudatlan lázban, mindent elfeledve, jártak mind a ketten. Jézder térdre kuszott, fohászára készült, de ajkán a bohó asszony csókja égett. Imáját feledve, az ifju megszedült s lassan megtanulá — a hitelenséget.

És haladt az utján boruban, deriben. Izlelte gyümölcsét a gyönyörűségnek. Hol őt sebeztek meg, hol ő vala hűtlen. Feledte a jót s nem tudta mi a vétek. Virágot szakasztott, sok tövis megtépte. Viaskodás már rég nem dult a keblébe. Szőgfürtje homlokát nem koronázta már! Szívben nem keltett megifjodást a nyár . . . Tüzes szeme fénye harmatosra váltott . . .

Elsiratták Jézder a nyiló virágok.

Feljutott a kopár, keskeny hegytetőre. Meg is állott volna, hogy homályos szemmel végigtekintsen a zsibongó világon . . . De jött egy új asszony, ki vad szerelemmel átvonszolta őt a lombgazdag lejtőre . . . És akarat nélkül, imbolygó léptekkel ment utána Jézder, az elaggott dőre . . .

polgármestere ott súlyos betegen fekszik s állapota igen aggasztó. Seemayer e hó közepe táján ide jött üdülni, mert influenzában súlyosan megbetegedett. Állapota azonban rosszabbra fordult, mert tüdőgyulladás, tifusz és szivgyöngülés lépett föl. Környezete katasztrófától tart.

— **Prédikáció a katonáknak.** A helyi el. róm. kath. plébánia templomban ezúttal minden szombaton délután 2 órakor külön prédikációkat fognak a katonáknak tartani, melyet a különböző szakaszok egymást felváltva fognak végig hallgatni.

— **Lovagias ügy egy röpirat miatt.** Dr. Lendl Adolf orsz. képviselő „Utazás a kerületben” c. röpiratában tudvaleg azzal vádolja Joanovich Sándor vármegyei főjegyzőt, hogy ez egy jegyzőkönyvet hamisított. Joanovich főjegyző nyomában a röpirat megjelenése után lovagias elégtételt követelt az akkor éppen Temesvárott időző Lendltől, a mennyiben megbízottjai teljesen alaptalanul mondták a röpiratban foglalt vádat és az állítólagos jegyzőkönyv-hamisításra vonatkozólag kijelentették, hogy Joanovichnak az illető ügyirat sohasem volt a kezében. Erre dr. Lendl visszavonta ezt a vádját és sajnálatát fejezve ki, a segédek egyebekben a Budapesten megnevezendő segédeihez utalta. A tárgyalásokat erre Budapesten folytatták, de Lendl részére a lovagias elégtétel megadása az összehívandó becsület-bírószék ítéletétől tetétt függővé. A becsület-bírószék tegnap alakult meg Budapesten. A becsület-bírószék tagjai Lendl részéről Heinz Hugó és Stosz Gyula orsz. képviselők, Joanovich részéről Pethő János posta- és távirat-főigazgató akadályoztatása folytán báró Ambrózy Béla es. és kir. kamarás és báró Sztojanovics György.

— **A vita vége.** Vasárnap Pivárszky Aca szerbneuzinai ember Torontálszécsányban betért a kocsmába s ott pálinkázgatott. A kocsmában több sváb földmives iddoggalt, akikkel Pivárszky vitába elegyedett. A vita vége az lett, hogy Pivárszky összeveszett a svábokkal, akik nyomósabb argumentumok hiányában rátámadtak Pivárszkyra s úgy elverték, hogy haldokolva szállították haza Szerb-Neuzinára. Pivárszky sebei olyan súlyosak voltak, hogy reggelre behalt, anélkül, hogy eszméltre tért volna. A csendőrség értesítésére Nagybecskerekre ma kiment a helyszínére dr. Ilniczky Mihály vizsgálóbíró, Lauka József alügyész, dr. Fialowski Béla és dr. Magyar Károly törvényszéki orvosok, akik megejtik a boncolással egybekötött vizsgálatot.

— **A kedvezményes vasúti jegyek.** A Máv. igazgatósága közli, hogy az 1903. évre kiadandó kedvezményes áru vasúti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok kiállítására immár kezdetét veendő. Szükséges ennél fogva, hogy az utazási kedvezményre jogosultak közül a tényleges szolgálatban állók, az új igazolványok kiállítását

Nagysokára elért az égszín forráshoz. Ivott a vízből s a tiszta tükörben látta összetörtött romját önmagának. Jézder megdöbben. Ráncos, tar, homlokán keresé furtjeit. Erejét is mérte, mely csak gyermekkerő. Előtte sivárság, mögötte a nagy hegy, néhány tikkadt fűszál élt a tarlott mezőn.

Vissza akart térni, de borzongva látta, hogy a hegy tulmagas s nem bírja a lába. Zokogva roskadt meg, kísértőn jajongott:

— Jézder nem lehetsz már ez életben boldog... Mit tanultál? Semmit! Mit vesztettél? Mindent! Üdvödet a földön, a menyben az Istent! Merő seb a szived, szilajságod elszállt. Nem látad amit az ur előtted feltárt. Inaid erjedtek... bevégeztél a sorsod...

— Jézder nem lehetsz már az életben boldog...

S megindult a kopár mezőségen áttal, de már nem kísérte utján vig madárdal. Ugy imbolygott, mint a viharhajtott felhő. Reggel az éjt várta s félt, hogy a nap feljő. Feje fölött éhes hollók szállodogáltak. Jézder kidöltére károgtatva vártak. S ment Jézder roskadtan e sivár sikságon... A hegyen járása mint valamely álom röpködött előtte.

Heget megkerülve: elért a forráshoz lassan, nagysokára. Tikkadtan rogyott le a patak partjára... Távol pusztaságból jött egy deli ifju. Szilaj tűz lobogott fekete szeméből. Jézder elaléltan nyöszörögve mondá:

— Adj egy ital vizet a forrás vizéből... És az ifju adott a forrás vizéből...

Majd kérdé: Hol jártál, oh te szerencsétlen? Jézder szólt: Az élet utjait kerestem... Oh, de elvakultam s soha meg nem lettem...

Csontos, száraz kézzel a rezgő bokrokra mutatott és meghalt...

Az izmos ifju elvitte Jézdert oda, ahol azok nyugosznak, akik az élet utjait keresték, de nem találták... és eltemette...

Majd bement a hódító illatu, madárdalos erdőbe...

Erdélyi Lajos.

hivatali felsőbbségük után, a nyugdíjasok pedig közvetlenül az alulírott igazgatóságtól (Andrássy-ut 73-75. szám) az eddigi eljárás szerint már most kérelmezhetik. Minthogy pedig az 1903. évre egészen új igazolványok adatnak ki, s így a jelenleg érvényben levő igazolványokba kapesolt arcképek nem használhatók, szükséges, hogy minden egyes igényjogosult új arcképet terjesszen be. Az arckép előlapjának alsó szélére az illető tulajdonos teljes neve tisztán és olvashatóan rávezetendő. Kezelési illeték fejében ezúttal is igazolványonként egy korona fizetendő készpénzben, ami helyett bélyegjegyek nem fogadhatók el. Ezen illetéket legelőszörűbb rendeltetésének pontos megjelölése mellett, postautalvánnyal a m. kir. államvasutak főpénztára címére (Budapest, Andrássy-ut 75. sz.) beküldeni.

— **A hamis pénz.** Nem új dolog a csalásnak az a módja, melylyel egyes jómadarak hamis pénz igéretésével a könnyen hívó, együgyű emberektől nagyobb pénzösszeget csalnak ki. A múlt hétfőn is ilyen csalásról tett följelentést két nagyszöllősi földmivelő a verseci rendőrségnél. Elpanaszolták ugyanis, hogy Schafferling verseci kérés őket a vasúti állomás melletti izr. temetőhöz csalta azzal az ígérettel, hogy ha neki 1000 forintot adnak, ő azért nagymennyiségű hamis pénzt fog adni. Amint a nagyszöllősi kérés a pénzt Schafferlingnek átadták, előugrott egy rendőr, a pénzt lefoglalta és Schafferlinggel együtt futásnak eredt. A legnevezetesebb a dologban az, hogy a rendőr igazi rendőr volt. Petrov Péternek hívják és mint valóságos rendőr-szakaszvezető szolgál Versecen. A jómadarakat persze letartóztatták.

— **A szerelmes ujonc.** Temesvárról írják: E hónap elején bevonult a helybeli 29-ik gyalogezredhez három esztendői szolgálattételre Paskuy Lázár boresai (Torontálm) illetőségű legény. Ennek folytán természetesen elszakadt kedvesétől, a ki már akkor kijelentette neki, hogy semmi esetre sem vár rá 3 esztendőig. A legényt ez annyira elkésztette, hogy minap felment a kaszárnya első emeletére, honnan öngyilkos szándékkal az udvarra vetette magát és mindkét lábát eltörte. A szerencsétlen ember levelet hagyott hátra, melyben öngyilkossága okául szerelmi csalódását mondja. A helyőrségi kórházba szállították ápolás végett és értesítették az esetről Borecsán lakó szüleit.

Színház.

* **Az igmándi kispap.** Berczik Árpádnak e költői szépségekben gazdag darabja tegnap sikerült előadásban kerülni színe. A címszerepet Kemény Lajos adta, igen értelmesen és pazar organumának böles mérséklésével. Különösen anyjával való jelenésében sikerült neki a hallgatóságot megindítani. Tóth Stefi kitünően találta el Eszti ke hangját, Győri Matild és Szébeni pedig az intrikus testvérpárt játszották igen ügyesen. Legnagyobb sikere Deák Péternének volt, ki Lazsák Zsuzsannából olyan pompás, folytonos derültséget fakasztó alakot csinált, mely legszebb színházi estéinkre emlékeztetett. Deákné nyílt színen is ismételtén kapott tapsot. Igen ügyesen, minden tulzástól menten játszottá Cathry a plébánost s nem kevésbé jók voltak Somlár (Nagy János), Catryné (Örzsé), Vágó, Lorándy, Ováry. A színház csak negyedrészenb telte meg.

— **Cyrano de Bergerac.** Rostand nagy hírvő drámáját a Cyrano de Bergerac-ot holnap szerdán hozza színre Deák Péter. A darabban a társulat legjava erői lépnek föl s az előadás iránt általános az érdeklődés.

* **A Svihákok.** Ma este a színházban Ziehrer nagy hatásu operettje a Svihákok kerül színe. A főbb szerepeket Vágó, Tomori Melisza, Honti Elma, Szébeni, Kemény, Deákné, Tóth Stefánia, Cathry, Cathriné, Somlár és Pécsi játszák.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **Fegyelmi vizsgálat.** Ilniczky Mihály kir. törvényszéki bírónak lapunk mult szombati számában közölt fegyelmi ügyére vonatkozólag arról értesítik lapunkat, hogy az egész ügy Ilniczky Mihály kir. törvényszéki bíró ellen erélyes és céltudatos vizsgálóbírói működése miatt néhány év előtt megindult és tervszerűen folytatott hajszának egyik nyilvánulása s hogy a fegyelmi vizsgálat nem 2-3 napot, hanem csakis ugyanannyi órát tartott s így már teljesen be van fejezve s hogy a vizsgálat fegyelmi vét-

séget kideríteni éppenséggel nem bírt s csakis jelentéktelen szabálytalanságot állapított meg a kiküldött szegedi kir. törvényszéki bíró.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A főrendiház ülése október 21-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, október 21.

A főrendiház ma délelőtt ülést tartott, melyen az elnök bejelentette, hogy a király megköszönte a főrendiháznak névnapja alkalmából kifejezett szerencsekívánatait.

Ezután tudomásul vették a gazdasági bizottságok jelentéseit, majd több apróbb vicinális ügyet vita nélkül elintézték.

Elhunyt főrend.

Budapest, október 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Beretvás Endre főrendiházi tag, Wahrman Reneé férje, ma délelőtt 64 éves korában hirtelen meghalt. Beretvás Endre ma délelőtt a főrendiházból a nemzeti kaszinóba ment s alig ért oda, amikor hirtelen rosszul lett és összeesett. Hamar orvost hívtak, de ez már csak halálát konstatálhatta. Beretvást szívszélhűdés ölte meg. Halálának híre nagy részvétet keltett mindenfelé és 1/22-kor Széll Kálmán miniszterelnök személyesen megjelent a holttestnél. Beretvás Endre haláláról rögtön értesítették feleségét, ki jelenleg Tó-Almásán van. Az elhunyt főrend holttestét bevitték a boncoló intézetbe.

Elgázolt gróf.

Budapest, október 21. (A „Torontál” ered. távirata.) Ma délelőtt a Népszínház előtt egy bérkocsi elgázolta Esterházy gróf országgyűlési képviselőt, ki súlyosan megsebesült. Esterházy grótot lakására szállították, ahol ápolás alá vették.

Megmérgezett század.

Budapest, október 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy a donoi 27-ik tüzérezred egész százada minap megbetegedett. A vizsgálat során kiderült, hogy a katonáknak rossz húst szállítottak és ez a hus megmérgezte az egész század legénységét. A katonák állapota valóságos. A hadügyminiszter az eset megvizsgálására külön bizottságot küldött ki.

Az osztálysorsjáték 600.000 koronás főnyereménye.

Budapest, október 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az osztálysorsjáték 600.000 koronás főnyereményét, mely egy 2000 koronás nyereményre esett, egy nyolc-nyolcad sorsjegy nyerte meg, amelyből két nyolcad egy budapesti malomé, egy nyolcad pedig krakkói gyármunkásoké.

Pusztító ciklon.

Budapest, október 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Athenből táviratozzák: Castuniban tegnapelőtt ciklon dühöngött, mely sok házat romba döntött. A romok számos embert részint megöltek, részint megsebesítettek. Ugyanebben az időben Athenban is nagy szélvihar volt, mely kisebb-nagyobb kárt okozott.

Szent-Vincent sziget veszedelme.

Budapest, október 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kingstownból jelentik, hogy az október 15-16-iki vulkanikus kitörés Szent-Vincent szigetének távolabbi részén is nagy pusztítást okozott. Az országutakat az erős földrengés nagyrészt járhatatlanná tette. A helyzet a szigeten általában reménytelen.

Határidő-üzlet.

Budapest, október 21. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak ismét emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza áprilisra	7.49—7.50
„ októberre	7.45—7.46
Rozs októberre	6.56—6.57
„ áprilisra	6.50—6.52
Tengeri májusra	5.86—5.87
Zab (októberre)	6.26—6.27
Zab (áprilisra)	6.33—6.34

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybeeskerek, kedd, október hó 21-én:

SVIHÁKOK.

Nagy operette 3 felv. Szövegét írták: Lindau és Krén.
Ford.: Feld Aurel és Mérei A. Zenéjét szerzette: Zihrer.

Személyek:

Gilka Adolár, herceg	— — — —	Vágó Géza
Mimi, táncosnő	— — — —	Tomori Melisza
Blitz Fritz	} a svihákok	Szebeni Antal
Berta, a felesége		Honti Elma
Anna, Kampel leánya	— — — —	Hollósi Rozsi
Roland, rendőrfogalmazó	— — — —	Kemény Lajos
Muki v. Rodenstein, főhadnagy	— — — —	Deákné
Rudi v. Muggenheim, hadnagy	— — — —	Tóth Stefánia
Malter Prem, festő	— — — —	Chatri Ferenc
Kampel, fogadós	— — — —	Somlár
Kramplné	— — — —	C. Vertán Anna
Krepelka, karmester	— — — —	Péchy
Wondracek, hivatalosolga	— — — —	Póloskey Géza

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, szerdán, október hó 22-én:

Cirano de Bergerac.

Dráma.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybeeskerekre, illetve Nagybeeskerekéről.

Érvényes 1902. október hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybeeskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 34 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybeeskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybeeskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybeeskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 54 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

1902/3.

Téli

idényre

most érkeztek legújabb divatu női- és leány-paletot-k, hosszú női gallérok, férfi- és fiu-télikabátok és raglanok.

Nagy választék, verseny nélküli olcsó árak.

Felsenstein Ferenc,
Nagybeeskerek.

765—x.32

Olcsó öltönyök.

Sevítő-nadrág 4 forint

Egy háromajtós
garderobe-
szekrény
azonnal olcsón el-
adó Árpád-utca 24.
szám alatt. 847—2.1

Függő lámpák,
használtak, megvételre kerestetnek.
Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

841—x.3

Elsőrendű tűzifa.

Valódi porosz

SZALON KÖSZÉN

a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányákból.

Legjobb faszén.

Kaphatók: 816—50.6

KURLÄNDER IMRE

fakereskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
Továbbá a fátalepen, Korona-utca 535/II. — Telefon 35. sz.

29.432/1902. III. szám.

M. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Szegeden.

Pályázati hirdetmény.

A Bázias állomáson megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1902. évi december hó 15-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi december 14-ig. Bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésre:

A felv. épület I. emeletén: 8 vendégszoba; lakásul: 2 szoba, 1 cseléd szoba; földszinten: 1 pincészoba; 2 éléskamra, 1 konyha, 1 söntés, továbbá 3 pince, 3 padlás, jégverem és 150 m² területű gazdasági udvar és az I—II. oszt. étterem. És használatra átengedtetik a III. oszt. étterem és váróterem.

Az egy korona bélyeggel ellátott és „Ajánlat a m. kir. államvasutak fönt kiirt Bázias állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre” felirattal ellátott lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönbben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1902. évi október hó 31-én déli 12 óráig az alulirt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (Üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Szeged, 1902. október hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Kiadó
lakás.

Az Uri-utcában egy
külön álló ház
teljesen ujonnan átalakítva,
nagy lakással, konyha, fo-
fnyosó stb. elkülönített kerttel
november hó 1-ére kiadó.

Bővebbet a kiadóhiva-
talban. 838—x.57

Birtok-eladás.

Szatmármegyében, a vasutól egy fél órára fekvő 300 kataszter hold tápdus, feketeföldű, ártérmentes tagos birtok, 100 hold buzavetéssel, parkirozott belsősséggel vagy anélkül eladó.

Értekezhetni Nemestóthi Szabó Pálnál Nagy-Károlyban. 846—3.1